

PROFILAKTYKA LOGOPEDYCZNA W OKRESIE CIĄŻY

Profilaktyka logopedyczna to zapobieganie powstawaniu wad wymowy. Rozwój mowy dziecka kształtuje się już od poczęcia. Ten etap, kiedy dziecko przebywa w tonie matki jest nazywany **okresem zerowym (przygotowawczym)**. Jest on bardzo ważny w nabywaniu przez dziecko umiejętności językowych po urodzeniu.

Rozwój mowy oraz rozwój każdej funkcji trwa od pierwszych godzin życia dziecka w okresie prenatalnym. Każda sprawność zależy od dojrzałości i gotowości układu nerwowego do jej nauczenia się. Każde dziecko przechodzi przez wszystkie etapy rozwoju w tej samej kolejności, lecz w różnym tempie, często z obserwowalną dysharmonią między funkcjami.

Wskazówki do postępowania dla matki w okresie ciąży:

- *mów do dziecka ciepłym, przyjemnym tonem,*
- *śpiewaj piosenki,*
- *słuchaj spokojnej muzyki niekoniecznie przeznaczonej tylko dla dzieci,*
- *staraj się mieć dobry humor, ponieważ stres działa kurcząco na naczynia krwionośne, zmniejszając przepływ krwi u matki, co ogranicza ilość płynącego przez łożysko życiodajnego tlenu i substancji odżywczych,*
- *prowadź uregulowany tryb życia w okresie ciąży,*
- *zwracaj uwagę na odpowiednią ilość snu i odpoczynku,*
- *prawidłowo i zdrowo odżywiaj się,*
- *unikaj używek takich jak: alkohol, papierosy, narkotyki,*
- *daj się rozpieszczać i wyręczać w cięższych obowiązkach.*

W momencie narodzenia dziecko wydaje pierwszy krzyk, który jest pierwszym namacalnym ćwiczeniem aparatu artykulacyjnego i fonacyjnego. Od tego momentu rodzice powinni:

- *mówić do dziecka z prawidłową intonacją,*
- *mówić do niego dużo, opowiadać o wszystkich czynnościach,*
- *nazywać dziecka części ciała podczas codziennych czynności pielęgnacyjnych,*
- *dużo śpiewać, kołysać*
- *istotne znaczenie ma karmienie dziecka piersią, które:*
 - ✓ *jest najodpowiedniejszym pokarmem dla nowonarodzonego dziecka,*
 - ✓ *zapewnia mu kontakt emocjonalny z matką,*
 - ✓ *powoduje iż dziecko ma szansę obserwować artykulatory mówiącej mamy, lepiej ćwiczy się aparat mowy malucha, język usprawnia się i pionizuje, co ma z kolei duży wpływ na późniejszą jakość mowy dziecka.*

Dziecko rodzi się z umiejętnością ssania, różnicowaniem dźwięków, wydawaniem głosu i odruchami w okolicach ust – odruch szukania. Ważna jest ocena przez rodziców wszystkich umiejętności i odruchów w pierwszych dniach życia dziecka. Stwierdzenie nieprawidłowości pozwala na szybka stymulację z wykorzystaniem masażu logopedycznego. Takie podejście zaowocuje lepszym rozwojem funkcji pokarmowo – oddechowych, które są podstawą rozwoju mowy.

Rozwój funkcji jedzenia w późniejszym okresie jest jednym z czynników warunkujących prawidłowy rozwój mowy dziecka. Trening mięśni i koordynacja ruchów oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych związana jest ściśle z czynnością ssania, połykania, żucia i gryzienia.

Wskazówki do postępowania dla rodziców po urodzeniu dziecka:

- *karmienie piersią jest najlepszą rzeczą jaką matka może zaoferować swojemu dziecku,*
- *jeśli nie ma takiej konieczności nie podawajcie dziecku smoczka,*
- *wprowadzajcie stopniowo do diety malucha pokarmy, które będą zmuszały go do gryzienia,*
- *uczcie picia z kubeczka,*
- *śpiewajcie dziecku piosenki,*
- *mówcie do dziecka dużo, wyraźnie, unikajcie zdrobnień,*
- *czytajcie wiersze i zachęcajcie do powtarzania gdy już zacznie mówić,*
- *wykonujcie z dzieckiem proste ćwiczenia artykulacyjne, np. otwieranie, zamykanie buzi, naśladowanie parskania koni, oblizywanie warg językiem, próba dotknięcia językiem do nosa, do brody itp.,*
- *wykonujcie ćwiczenia oddechowe wraz z dzieckiem, np. zdmuchiwanie ze stołu wacików, piłeczki pingpongowej, leżenie na plecach i bujanie misia posadzonego na brzuchu itp.*

